

กฎหมายล้มละลาย

การบรรยายครั้งที่ ๕

โดย อาจารย์ ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

วันอังคารที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

ณ เนติบัณฑิตยสภา

๕.๔ การห้ามเข้าหนี้ฟ้องคดีแพ่งอันเกี่ยวกับ หนี้ซึ่งอาจขอรับชำระได้ (ม. ๒๖)

หนี้ซึ่งอาจขอรับชำระในคดีล้มละลายได้

(โดยยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามม. ๒๗ ประกอบม. ๕๑)

๑) เฉพาะหนี้เงินเท่านั้น ไม่ใช่หนี้กระทำการ

๒) มูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์
ทรัพย์ตามมาตรา ๕๔

๕.๔ การห้ามเจ้าหน้าที่ฟ้องคดีแพ่งอันเกี่ยวกับ

หนี้ซึ่งอาจขอรับชำระได้ (ม. ๒๖)

- อย่างไรก็ตาม ถ้ามิใช่หนี้เงิน แต่เป็นกรณีที่เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามสัญญา จห. ก็ต้องแจ้งให้ จ.พ.ท. ปฏิบัติตามสัญญานั้นแทน ลูกหนี้ตาม ม. ๒๒ (๑) เว้นแต่เป็นกรณีที่ ลห. ต้องปฏิบัติตามการชำระหนี้ตามสัญญาด้วยตนเอง และผิคนัดอันถือว่าเป็นการโต้แย้งสิทธิ จห. ย่อมมีสิทธิฟ้อง ลห. ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ
- เมื่อ จก. ฟ้องขอให้บังคับ ล. ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนโดยมิได้เรียกร้องค่าเสียหายอื่นจาก ล. เป็นการขอให้บังคับ ล. ชำระหนี้ส่งมอบ ทส. เฉพาะสิ่งและเป็นการใช้สิทธิติดตามเอาทส. ของ จก. คืน เป็นหนี้ที่มีอาจขอรับชำระหนี้ในคดีล้มได้ จก. ย่อมมีอำนาจฟ้อง ล. ตามปวิพ.ม. ๕๕ ประกอบพรบ.ล้มฯ ม. ๒๖ (๒๖๕๐/๕๐)

๕.๔ การห้ามเจ้าหน้าที่ฟ้องคดีแพ่งอันเกี่ยวกับ

หนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ได้ (ม. ๒๖) (ต่อ)

- ส่วนฟ้องที่ขอให้เพิกถอน โฉนดที่ดิน เพิกถอนนิติกรรมการให้และขับไล่ ล. ๑ มิใช่หนี้เงินที่อาจขอรับชำระได้ในคดีล้มละลาย จก. จึงฟ้อง ล. ๑ ใน ข้อหาดังกล่าวได้โดยตรง (๑๑๒๐๑/๕๗)
- คดี จก. ในส่วนที่ฟ้องขับไล่ ล. ออกจากที่ดินและบ้านพิพาทอันเป็น ทส. ของ จก. ไม่เกี่ยวกับ ทส. ของ ล. โดยตรง จึงไม่อยู่ในอำนาจ จ.พ.ท. ที่จะ ดำเนินคดีแทน ล. ล. ย่อมมีอำนาจต่อสู้คดีโดยลำพัง; ค่าเสียหายดังกล่าวจึง เป็นมูลหนี้อันเกิดจากการกระทำละเมิดของ ล. ที่เกิดขึ้นภายหลังที่ศาลมี คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว จก. ชอบที่จะฟ้อง ล. ซึ่งเป็น ลห. ในคดี ล้มละลายได้โดยตรง ไม่อาจฟ้องจพท. เป็น ล. แทน ลห. หรือเข้าดำเนินคดี นี้แทน ล. (๑๕๓๒๐/๕๘; ข้อสอบ สมัย ๗๐)

สมัย ๖๑

แดงเป็นโจทก์ (จก.) ฟ้องจพท.ของคำต่อศาลแพ่งว่า จก.ทำสัญญาจะซื้อที่ดินบางส่วนเนื้อที่ ๕๐ ตร.วา ของที่ดินมีโฉนดจากนายคำราคาหนึ่งล้านบาท จก.ชำระราคาที่ดินให้แก่คำครบถ้วนแล้วในวันทำสัญญาและคำตกลงจะจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่จก.เมื่อแบ่งแยกโฉนดที่ดินเรียบร้อยแล้ว แต่เมื่อแบ่งแยกโฉนดที่ดินเสร็จ คำถูกศาลล้มล้างพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเสียก่อน จก. จึงยื่นคำขอต่อจำเลยให้ปฏิบัติตามสัญญาแทนคำ แต่จำเลยสั่งยกคำขอเพราะไม่เชื่อพยานหลักฐานของจก. ขอศาลพิพากษาบังคับให้จำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวให้แก่จก.ตามสัญญา หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนา...

สมัย ๖๑

ศาลแพ่งตรวจคำฟ้องของจก.แล้วมีคำสั่งว่า การที่จำเลยซึ่งเป็นจพท.ของ นายคำมีคำสั่งปฏิเสธไม่โอนที่ดินให้แก่จก.ตามสัญญา หากจก.ได้รับความเสียหายก็ชอบที่จะไปยื่นคำร้องต่อศาลในคดีล้มละลาย เพื่อมี คำวินิจฉัยต่อไปมิใช่มาฟ้องยังศาลอื่น จึงไม่รับฟ้อง คืบค่าขึ้นศาลทั้งหมด ให้แก่จก.

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งศาลแพ่งที่ไม่รับฟ้องของจก.ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบสมัย ๖๑

- อ้าง มาตรา ๒๖ และ ๒๗ จากบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวมีความหมายว่า เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ห้ามมิให้เจ้าหนี้ฟ้องคดีแพ่งอันเกี่ยวกับหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระได้เท่านั้น โดยจะต้องขอรับชำระหนี้ต่อจพท.ตามวิธีการที่ได้บัญญัติไว้ในพรบ.ล้ม แต่ห้ามเฉพาะหนี้เงิน
- ส่วนหนี้ตามฟ้องที่จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแก่กันซึ่งจก. ในฐานะเจ้าหนี้ไม่อาจขอรับชำระหนี้ต่อจพท.ได้เพราะมิใช่หนี้เงิน จึงหาได้อยู่ในบังคับที่ห้ามมิให้ฟ้องแต่อย่างใดไม่ การที่จำเลยในฐานะจพท.ของนายคำซึ่งมีอำนาจแต่ผู้เดียวที่จะจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไปตาม ม.๒๒(๑) ปฏิเสธสิทธิของจก. โดยยกคำขอของจก. ย่อมมีผลเป็นการโต้แย้งสิทธิ⁷

ธงคำตอบสมัย ๖๑ (ต่อ)

ของจก.ตามป.วิ.พ.ม.๕๕ จก.จึงมีอำนาจฟ้องจล.ต่อศาลแพ่งเป็นคดีนี้ได้

- การที่จก.ยื่นฟ้องจล.ต่อศาลแพ่งก็มีใช้การร้องขอต่อศาลเพื่อให้กลับหรือแก้ไขคำวินิจฉัยของจพท. ตามพรบ.ล้มฯ ม. ๑๔๖ คดีของจก.จึงไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องดำเนินการในคดีล้ม ดังนั้น คำสั่งศาลแพ่งที่ไม่รับฟ้องจก.จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เทียบ ฎ. ๖๘๖/๒๕๕๑)

ข้อสอบ สมัย ๖๘

จพท.ยื่นคำร้องต่อศาลล้มว่า นายคำ จห.รายหนึ่งแจ้งว่า หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ ล. เด็ดขาดและยังไม่หลุดพ้นจากการล้มละลาย ล. จดทะเบียนโอนขายที่ดิน ๑ แปลง ให้แก่แดงในราคาต่ำเกินสมควร ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนขายที่ดินดังกล่าวระหว่าง ล. กับ แแดง หาก ล. และแดงไม่ดำเนินการ ขอให้ถือเอาคำสั่งศาลแทนการแสดงเจตนา ล. ไม่ยื่นคำคัดค้าน ส่วนแดงยื่นคำคัดค้านว่า ชื่อที่ดินพิพาทจาก ล. โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนตามราคาในท้องตลาด อีกทั้งผู้ร้องยื่นคำร้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่นายคำเจ้าหนี้รู้ว่า ล. โอนขายที่ดินให้แก่ตน คดีขาดอายุความ ขอให้ยกคำร้อง

ข้อสอบ สมัย ๖๕ (ต่อ)

ศาลไต่สวนพยานผู้ร้องและผู้คัดค้านเสร็จแล้ววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่าแดงซื้อที่ดินจาก ล. โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนตามราคาในท้องตลาด อีกทั้งผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่นายดำเจ้าหนี่รู้ว่า ล. โอนขายที่ดินให้แก่นายแดง คดีของผู้ร้องขาดอายุความตาม ม. ๑๑๓ ประกอบ ป.พ.พ. ม. ๒๔๐ จึงให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งยกคำร้องดังกล่าวของศาลล้มชอบด้วย

กฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัย ๖๕

- การ ล. โอนขายที่ดินเป็น โฉมะตาม ม. ๒๔ ประกอบ ปพพ.ม.๑๕๐ เมื่อนิติกรรมการขายที่ดินเป็น โฉมะยอมเสียเปล่า ล. ยังเป็นเจ้าของที่ดิน; การที่ จพท. ยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนการจดทะเบียน. โอนขายที่ดินระหว่าง ล. กับแดง จึงเป็นการใช้สิทธิติดตามเอาคืนซึ่ง ทส. ของ ล. จากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิที่จะยึดถือไว้ตาม ม. ๒๒ ประกอบ ปพพ.ม. ๑๓๓๖ ซึ่งไม่มีอายุความ กรณีมิใช่เป็นการฉ้อฉลที่ ล. ได้กระทำก่อนถูกพิทักษ์ทส.ตาม ม. ๑๑๓ ซึ่ง จพท. จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในอายุความ ๑ ปี ตาม ปพพ.ม. ๒๔๐ นับแต่วันที่คำ จห. ผู้เกี่ยวข้องได้รู้ต้นเหตุอันเป็นมูลให้เพิกถอน จพท. ผู้ร้องขอที่จะยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนฯ ได้ (๓๓๔๕/๕๕) ดังนั้น คำสั่งยกคำร้องของศาลล้มๆ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ขั้นตอนการดำเนินคดีล้มละลาย

๑. การยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องขอ (ม.๕,๑๐,๘๒,๘๘)
๒. คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือยกฟ้องหรือยกคำร้องขอ (ม.๑๔,๘๔)
๓. วันนัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ (ม.๑๐๔-๑๐๖, ๑๐๘)
๔. วันนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก (ม.๓๑, ๓๖)
(พิจารณาคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย) (ม. ๔๕-๖๐)
๕. การนัดไต่สวนลูกหนี้ โดยเปิดเผย (ม.๔๒)
๖. คำพิพากษาให้ล้มละลาย (ม.๖๑)
๗. วิธีการที่จะหลุดพ้นจากการล้มละลาย: ประนอมหนี้ภายหลังล้มละลาย (ม.๖๓) ปลดจากการล้มละลาย (ม.๖๗/๑,๗๑, ๘๑/๑) และการยกเลิกการล้มละลาย (ม. ๑๓๕)

การประนอมหนี้

๑. การประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย ม. ๔๕

๑.๑ ความหมายของการประนอมหนี้

๑.๒ ระยะเวลาในการขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย (ม.๓๐ (๒))

การที่ ล. มายื่นคำร้องขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตาม ม. ๔๕ แล้ว ศ.จะส่งค่านำพิพากษา โดยให้ ล. ไปดำเนินการขอประนอมหนี้ต่อจพท. ไม่ได้ ต้องยกคำร้องของ ล. และพิพากษาให้ ล. ล้มละลายตามความที่บัญญัติไว้ในม. ๖๑ (๑๘๒๑/๒๓)

การประนอมหนี้ (ต่อ)

๑.๓ การประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาคำขอประนอมหนี้

นิยาม ม. ๖ คำว่า “มติ” และ “มติพิเศษ” และ ม. ๔๘

๑.๔ การประนอมหนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากศาลด้วย

ม. ๔๖, ๔๘, ๕๐

- เจื่อนใจในการที่ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้
ม. ๕๑, ๕๓, ๕๔ (๑) ศาลได้ไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยแล้ว
ไม่มีกฎหมายบังคับให้ศาลไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยก่อน
พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย (๒๑๘๑/๓๕) (ม.๔๒ ว.หนึ่งตอนท้าย)

การประนอมหนี้ (ต่อ)

- ม. ๕๓ (๒) หมายความว่า ลูกหนี้ต้องเสนอขอชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ทุกรายในจำนวนหรือสัดส่วนที่เท่ากัน
- การขอแก้ไขคำขอประนอมหนี้ ม. ๔๗

๑.๕ ผลของการประนอมหนี้ที่ศาลเห็นชอบด้วย ม. ๕๖

เจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้คือ เจ้าหนี้ที่ไม่ต้องห้ามมิให้ขอรับชำระตามพรบ.ล้มฯ ม. ๕๔

ผูกมัดจนทั้งหมดในเรื่องหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระได้ ไม่ว่าจะป็นเจ้าหนี้ฝ่ายข้างน้อยที่ไม่ได้ลงมติยอมรับคำขอประนอมหนี้ หรือแม้แต่จ.ท.ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้แต่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ก็ตาม

คำพิพากษาฎีกา ๑๐๐๑/๒๕๐๘ (ประชุมใหญ่)

เมื่อเจ้าหนี้ไม่ได้ขอรับชำระหนี้ตามวิธีการดังกล่าวจนได้มีการประนอมหนี้เรียบร้อยแล้วและศาลสั่งปิดคดีแล้ว หากหนี้ของเจ้าหนี้ไม่ใช่หนี้ตั้งที่ระบุไว้ในม. ๗๗ การประนอมหนี้ก็ผูกมัดเจ้าหนี้ด้วยตาม ม. ๕๖ เจ้าหนี้จะมาฟ้องลูกหนี้ให้ต้องรับผิดชอบในหนี้นั้นในภายหลังมิได้

- ฎ. ๒๓๘๒/๒๕๕๘

คำพิพากษาศฎีกาที่ ๘๐๕/๒๕๕๒ (Reaffirmation)

แต่ถ้าภายหลังจากที่ลูกหนี้หลุดพ้นจากการล้มละลายแล้ว ลูกหนี้
ได้ทำหนังสือตกลงยอมชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับ
ชำระหนี้ไว้ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิบังคับได้ตามกฎหมาย

- ม. ๕๖: ดังนั้น ลูกหนี้จะต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตาม ม.๗๗ (๑)
และ (๒) เต็มตามจำนวนเดิม แม้เจ้าหนี้ดังกล่าวจะมีได้ยื่นคำ
ขอรับชำระหนี้ต่อจพท. ตาม ม. ๕๑ ก็ตาม; ซึ่งข้อยกเว้นกรณีนี้
กฎหมายหาได้บัญญัติว่าจะต้องเป็นหนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระ
แล้ว หรือเป็นบทบัญญัติที่อยู่ภายใต้บังคับ ม. ๕๑

- เมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย ถือว่าคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนั้นเป็นอันยกเลิกไปในตัว ลูกหนี้กลับมาเป็นผู้มีอำนาจจัดการทรัพย์สินและกิจการของจนได้ดั้งเดิม (๔๘๕๕/๓๖, ๖๐๖๓/๕๘ และ *๖๖๐๒/๖๐*)
- การประนอมหนี้ไม่ทำให้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หลุดพ้นไปด้วย ม. ๕๘ เพราะการประนอมหนี้ไม่ได้ทำให้หนี้เดิมระงับสิ้นไป

๑.๖ กรณีลูกหนี้อัดฉีดไม่ชำระหนี้ตามข้อตกลงในการ ประนอมหนี้

- การที่ ม. ๖๐ ว.หนึ่ง บัญญัติให้ศาลยกเลิกการประนอมหนี้และพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายนั้น ย่อมมีผลทำให้หนี้อัดฉีดตามข้อตกลงในการประนอมหนี้ระงับไป ผู้ค้าประกันชั้นขอประนอมหนี้ตาม ม. ๔๕ ว.สอง ย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบไปด้วย ป.พ.พ. ม. ๖๕๘ (หนี้อัดฉีดของลูกหนี้อัดฉีดระงับสิ้นไป) ส่วนตัวลูกหนี้อัดฉีดก็ต้องกลับมารับผิดชำระหนี้แก่เจ้าหนี้อัดฉีดตามจำนวนหนี้เดิม (๑๑๕๗/๒๕๑๐)
- อย่างไรก็ตาม คำสั่งศาลที่ให้ยกเลิกการประนอมหนี้นั้นไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำไปแล้วตามข้อประนอมหนี้นั้นดังที่บัญญัติไว้ตอนท้ายของ ม. ๖๐ ว.หนึ่ง

- หากศาลเห็นควรให้โอกาสจำเลยปฏิบัติตามคำขอ
ประนอมหนี้ต่อไปภายในเวลาที่กำหนดก็สามารถทำได้
โดยให้เลื่อนการส่งยกเลิกการประนอมหนี้ออกไปก่อน
แต่ถ้าศาลส่งยกเลิกการประนอมหนี้แล้ว บทบัญญัติตาม
ม. ๖๐ บังคับว่าศาลต้องพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายสถาน
เดียว (๑๒๓๕/๐๘) และจะกลับไปใช้มาตรา ๑๔ มาใช้
บังคับแก่กรณีนี้มิได้ (๖๐๕๘/๔๑)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๖๗/๒๕๕๘

- ศ.มีคำสั่งเห็นชอบด้วยการระงอมหนี้ก่อนล้มละลายของ ล. ๒; ล. ๒ กลับมามีอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของตนเอง
- ต่อมา ล. ๑ กู้ยืมเงิน โดยมี ล. ๒ เป็นผู้ค้ำประกัน ส.ค้ำประกันไม่ต้องห้ามตาม ม. ๒๒ และ ๒๔
- มูลหนี้ตามส.ค้ำ ที่ จก.นำไปฟ้อง ล. ๒ เป็นคดีแพ่งเกิดขึ้นในระหว่างวันที่ศ.มีคำสั่งเห็นชอบด้วยการระงอมหนี้ของ ล. ๒ ถึงวันที่ศาลพิพากษาให้ ล. ๒ ล้มละลาย ซึ่ง จก.ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ตามส.ค้ำประกันดังกล่าวต่อ จพท. ตาม ม. ๖๐ ว.สอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๖๗/๒๕๕๘ (ต่อ)

- แต่จก. ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อ จพท.
- เมื่อ ล. ๒ ได้รับการปลดจากลี้มละลายตาม ม. ๘๑/๑ วรรคท้าย ประกอบ ม. ๗๗ ซึ่งมีผลให้ ล. ๒ หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงอันพึงขอรับชำระหนี้ได้ ทั้งเป็นหนี้ที่ไม่ต้องด้วยข้อยกเว้นตาม ม. ๗๗(๑) และ (๒) ล. ๒ ย่อมหลุดพ้นจากหนี้ตามส. คำประกันที่ จก. นำไปฟ้อง ล. ๒ เป็นคดีแพ่งแล้ว จก. ย่อมไม่มีอำนาจนำหนี้ตามคำพิดังกล่าวมาฟ้อง ล. ๒ เป็นคดีลี้มละลายได้อีก

(ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) วันที่ ๔ มิ.ย. ๒๕๕๘)

๑.๓) การขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายกระทำได้ครั้งเดียว (ม. ๖๑ วรรคหนึ่ง)

ฎ. ๓๕๕๖/๒๕๓๔

การที่ ล. ยื่นคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายอีก

- มิได้ยื่นภายในกำหนดเวลาตาม ม. ๔๕
- การยื่นอีกทำให้คดีล้มไม่อาจดำเนินไปโดยรวดเร็วผิดวัตถุประสงค์ตาม ม. ๑๓ และ ๑๕๓ (ปจบ. ม. ๑๕๓ ถูกยกเลิก)
- ทั้งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๘ ว่าด้วยการประนอมหนี้ภายหลังล้มมาใช้กับก่อนล้ม จึงนำ ม. ๖๓ มาใช้ดังที่ ล. อ้างไม่ได้

๒. การประนอมหนี้ภายหลังล้มละลาย

- ม. ๖๓ : พรบ.ล้มฯ (ฉ.๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑
- แม้ศาลได้มีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายและให้จำเลยมีอำนาจจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของตนแล้วก็ตาม ก็มีได้หมายความว่าอำนาจจัดการทรัพย์สินของจพท. จะสิ้นสุดลงโดยสิ้นเชิง เพราะจพท. ยังต้องมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติกร ให้เป็นไปตามข้อตกลงในการประนอมหนี้อยู่ (ฉ. ๔๘๖/๓๖)